

Előfizetési ár:

Egész évre..... 6 frt — kr.

Félévre 3 frt — kr.

Negyedévre.... 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 12 kr.

K O R U N K

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Budapest,
IV. szarka-utca 5. szám.Kéziratok nem adatnak
vissza.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Kador Sándor.

T. olvasóinkat, kik előfizetéseikkel hátralékban állnak, nagyon szépen kérjük, legyenek szivesek postautalvány útján előfizetéseiket hozzánk beküldeni vagy a lapot el nem fogadni, ha arra előfizetni nem akarnak.

Reflexiók Trefort pozsonyi beszédére.

A napi sajtó ismét talált koncezt, a melyen jó ideig rágodott, a melyet daczára, hogy idestova forgatott, de megemészteni még sem tudott.

Trefort beszédére vonatkozólag bátran megtehetjük észrevételünket mi is, annál is inkább, mivel maga is beismerte, hogy az nem politikai, hanem csupán társadalmi szempontból van tartva.

Mindenekelőtt kissé furcsának tűnik fel előttünk, hogy valaki négy vagy öt heti utazás után, mely időtartam alatt három országot járt be, onnét annyi tapasztalattal terhelten jön haza, úgy hogy azokkal nemzetét boldogítani szándékozik.

A mi a külföld előrehaladottságát illeti velünk szemben, azt eddig is tudtuk, és azt ki sem fogja tagadni.

De köszönjük azt a szokást, amelyet mindenben, de leginkább a közoktatás terén kellett tapasztalunk.

Nincs kifogásunk, ha a divatot át hozzák külföldről és ha piperkőczeink kedvüket lelik a nagy külföld bolondságainak majmolásában.

De ha, hogy kézzelfogható hasonlaltal éljünk, a szomszéd lábára mért cipőt a mi lábunkra akarják huzni, bizony van jogunk protestálni.

Körülbelül oda lyukad ki Trefortnak is beszéde.

Veni, vidi! Jöttem és láttam! De tapasztalni alig tapasztalhatott. És a mit látott, és a mit azután a könyvből tanultakkal összetéve tapasztalattá gondolt fejlődni, véleményünk szerint még nem tapasztalat.

Nemzeti kulturánk fejlesztését, az ipar és az anyagiakban való növekedést sürgeti. Ezek vezérszavai, melyeket hangzatos szavakkal garnirozva pozsonyi választóinak fülébe zengett.

Mi a beszéd tartalmával külön nem foglalkozhatunk, helyünk szűk kerete nem engedi.

Mi csak ama a reformokról akarunk

megemlékezni, melyek az utolsó évtizedekben burjánként feltűnedeztek.

A sok közül lévén a közoktatástügyi miniszter beszédéről a szó, szolgálhatunk egy példával a közoktatás teréről is.

A hetvenes évek elején valaki künn járt külföldön, (pedig nem öt hétig) tapasztalatokkal megterhelten hazajöve legelső kötelességének találta eszméit érvényre juttatni.

Ezen eszmék t. i. a külföldön felületesen látottakból származott *zagyvalék* nem volt egyéb a mintagymnasiumnál.

E mintagymnasium egy a közösiségek módjára felszerelt iskola. A növendékek a XIX. század legmagasabb követelményei szerint neveltetnek. Görögül a második iskolában kezdtek tanulni, lehet, hogy most már az elsőben. A görög nyelvet nem nyelvtanból tanítják, hanem Homer Odysseájából. A természetrajzot a negyedik osztályban, természettudományi expedíciók arangirázása mellett, a phisiológával kezdik. És így van ez minden tárgynál. Szóval, a ki e gymnasiumot elhagyja, vagy tudós lesz, vagy megvész a tudománytól.

De feltéve, hogy e rendszer jó Németországban, de hogyan és miképen vezessen eredményhez mi nálunk, a hol a népiskolák és az egyetem nem e rendszer után van berendezve?!

Próbálni egy rendszert lehet esetleg a gyógyászatban egy békával, borjuval, — de iskolával és gyermekkel azt hisszük, hogy több a lelkiismeretlenségél.

De lássuk tovább e reformáló dühhel alapított iskolát, talán az erkölcsire, a lélek művelésére fordít több és alaposabb figyelmet?

Az erkölcsiséget és vallást mindenestre elősegíti a különféle vallásu és részint felekezet nélküli tanár, és tanárjelölt urak fitymáló beszéde vallás és erkölcs fölött.

A XIX. század humanistikus alapelvei által befolyásolt tanár urak felügyelete a növendékek viselete fölött bizonyára tetőpontját éri vagy érte el, midőn mint szemtanuja is voltam, a minta gymnasium növendékei természettudományi kiránduláson a Szent-Gellért hegyoldalán lévő kőből faragott Krisztus szobrát tréfából, adva a zsidókat, títlegelték.

A felügyelő tanár pedig — jót nevetve, a dologhoz következő intó szavakra fakadt: „Vigyázzanak, ne lássa meg valami bigott sváb!”

A consequentiát ebből nem írjuk le, kiki levonhatja azt nélkülünk is.

Tehát ilyenek a reform-féle külföldi tapasztalatok, midőn az ilyen minta gymnasiummal akarnak jó hazafit, nagy tudóst, hasznos állampolgárt nevelni.

A müncheni sógor a sörébe aprított mazsolaszőlőt, kenyeret, stb. stb. zagyvalékát jó étvágyal eszi meg; kínáljuk csak meg vele a paprikás szalonával élő civist, vagy fordítva!

Pedig szokással, lassan, mindakettőt keresztül lehet vinni.

Tehát lassan, szoktatva hozzuk be a jó áldásos és kipróbált reformokat, ez tanácsunk és észrevételünk a miniszter ur bő tapasztalataira vonatkozólag is.

Kador Sándor.

Sorakozzunk!

Nagyrabecsült laptársunk a „Religió” érdemes szerkesztője dr. Breznay Béla nagyon életre való és érdemes eszmének létesülését szorgalmazza és kivihetőségét bizonyítja be becses lapjának 28. számában.

Az érdemes szerkesztő már rég foglalkozik tervével, annak érdekében az idén bejárta a külföldet is, az ottani mintákat módosítva viszonyainkhoz, nemcsak lelkesen, de érdekesen is bemutatja azt olvasó közönségének.

Mi, a kik szintén e terv kovácsolásával régebben foglalkozunk, sőt tavaly télen a mozgalmat ugyan megindítottuk, de részvét hiánya miatt abba hagytuk, kétszeres örömmel látjuk a tudós és tekintélyes férfi kezében a tervezetet, bizva, hogy így az most már nem lesz sikertelen, elfogadjuk a tervet s a felszólítást legnagyobb örömmel tesszük magunkévá.

Felszólítása Magyarország katolikusaihoz: *«tegyünk egy lépést előre»* címmel egy a katolikus társas élet megszilárdítása és fejlesztése érdekében alakítandó országos katolikus kör alakításáról szól.

Es valóban legfőbb ideje, hogy mi katolikusok, a kikre ugyancsak rá jár a rud, végre sorakozzunk, tömörüljünk összetartsunk.

A midőn „A protestantismus fényes jövő sejtelmétől duzzasztott reménnyel tekint az új országgyűlés működése elé”, midőn „még a zsidó hitfelekezet is lengő zászló és zengő mars nóta mellett szintén már előre elképzelni bevonulását a felsőházba”, kell, hogy öntudathoz térjünk ama lelket öltől álomból, vétkekes közönségből felocsudjunk és mint az ország többsége egy lépést tegyünk.

„Másként a katolikusok, akár kisebbségben vannak, mint a német császárság területén,

akár többségben, mint Belgiumban vagy Franciaországban, lelkesen használva az egyesülési és gyülekezési alkotmányos jogokat, annyira kifejtett katolikus társas élettel bírnak, hogy évenként tarthatnak a katolikus társadalmi érdekek fejlesztése érdekében katolikus nagy gyűléseket, sőt mint Belgiumban történt, kormányt is adnak az országnak, vagy mint Németországban látjuk, oly tekintélyes tényezőt állítanak be a parlamentbe, a melyen egy óriási ellenséges hatalom minden erőlködése hajtótörést szenved s a melynek támogatása nélkül szociális jellegű törvényjavaslatait egy Bismarck sem lett volna képes keresztül vinni.

Mi több: külföldi katolikus testvéreink az egyleti társas élet szervezése terén már annyira előre haladtak, hogy világegyházunk nagy érdekeinek támogatására egyetemes katolikus kongresszusról nemcsak beszélnek, hanem mint az imént lefolyt német katolikusok ambergi nagy gyűlése mutatta, erélyesen törekcsenek is.

Ha mindentel, minden irányban tevékenységet és valóban nagy előre haladást látunk: nekünk magyarországi katolikusoknak is bizonyára igyekeznünk kell, hogy el ne maradjunk sem vallási vetélytársaink, sem külföldi hitrokonaink haladása mögött.

Nagyon, de nagyon tévedne, a ki katolikus társaséleti törekvéseinkben célul harczot látna a felekezetek ellen. A mi célunk a katolicizmus társadalmi erősödése és semmi más. Ha joga van Magyarországon a katolicizmusnak létezni, joga van erősödni is. Ennek tehát másokkal való harcz nélkül kell érvényesülnie; mert egyfelől erre nekünk, ismételve mondjuk nem ok nélkül, jogunk van: másfelől pedig ezt megengedni minden másnak, még az államnak is kötelessége.

Még nagyobb tévedés lenne, ha valaki azt gondolná, hogy a hazánk katolikusait egyesülési és gyülekezési jogaik öntudatosabb és buzgóbb felhasználása alapján kifejlesztendő kath. társas életre szólító gyakori buzdítgatásainknak az volna a céljuk, hogy katolikusok és nem katolikusok közt társadalmi szakadást és elválást hozzunk létre oly ügyek-

ben is, a melyekben minden honfinak vallás-különbség nélkül egyesült erővel kell közreműködni.

Nem! Társadalmi és állami, hazafias és nemzeti, kulturális és politikai, nemzetgazdasági és szellemi közös célokra működjék minden katolikus ezentúl is más vallásu honfitársainkkal együttesen, testvériesen, karöltve, a múltból örökölt vagy a jövőben létesítendő közös intézményekben, egyletekben és társulatokban, az akadémiában, irodalmi és más egyesületekben úgy mint eddig, sőt buzgóbban mint eddig. De ám legyen nekünk katolikusoknak más vallásu honfitársainktól egyfelől megengedve, sőt szívesen látva, másrészt pedig legyen nekünk katolikusoknak magunknak is annyi belátásunk, annyi önállóságunk és lelkierőnk: hogy katolikus érdekeink fejlesztésére, a mire nézve más vallásu honfitársaink együttes közreműködését okosan soha sem remélhetjük, sőt keserű tapasztalatok után talán mindig az ellenkezőt várhatjuk, külön speczifikus katolikus szellemenben ápolt egyleti társas élet kifejlesztése által törekedjünk.

„Ohajtunk Budapesten egy *Katolikus Kör*t, mely központja, élesztője és támasza legyen a katolikus társaséletnek minden irányban.

Ohajtjuk, hogy ennek a központi *Katolikus Főköri*nek mennél előbb saját háza legyen, u. m. *Katolikus Társasegyleti Ház*, — a mint a bécsi Katolikus Körnek már van, és pedig a fényes új parlament épület mellett, Bécs világvárosának legszebb pontján, közel a legnagyobb épületekhez.

De hogyan kell ezt a fővárosi Kath. Kört megalakítani? Mi kell hozzá?

Nem kell ehhez semmi más, csak semmi akadálytól vissza nem rettenő erős akarat — egy tehetsége és társadalmi állása által vezérré minősített katolikus főúrban és az általa maga köré gyűjtött vezérkarban. A többi minden készen várja őket. A főváros és az az ország kath. arisztokracziája, papsága, értelmi osztálya és vagyonos polgársága közt bizonyára találkozni fog 500 férfi, a ki

évenként 5 frtot kész oly magasztos feladat megvalósítására áldozni, milyen 9 millió katolikus társaséletének megindítása. Egyelőre 2500 frt tagsági díjösszeg elég lenne, hisz a bécsi Ressource tagsági díjainak összege is 1883 ban szintén csak 1975 frtra rögött, a többi pótolta azelőtt a tehetősök áldozatkészsége, most pedig már az egyleti ház jövedelmének egy része, mert e jövedelmet nagyrészt a házon fekvő építési adósság törlesztésére kell fordítani.

Tehát csak akarni, akarni, erősen akarni kell — és meglesz, a mire 5—6 év múlva 9 millió katolikus büszkén fog feltekinteni: egy hatalmas központi Katolikus Kör és egy impozáns Kath. Társulati Ház, az országos kath. társasélet zsongó méhkasa.

Magyarország kath. arisztokracziájának férfi és hölgy tagjai, és te áldozatkészségednek nagyszerűségéről híres magyar kath. papság, és te fényes multu katolikus intelligencia és gentry, és te jómódu kath polgárság, különösen pedig ti, világi és papi képviselők az országházában: ne tőrjétek tovább, hogy a katolikus társas-élet, egy dicsőbb jövő e nélkülözhetetlen alapja fölött még sokáig csatogtassa a tespedés és enyészet dermesztő hollószárnyait!

Excelsior! Isten lelke ragadjon meg mindenkit, a ki valamit tehet!

A hit mint ismereteink egyik forrása.

IRTA: MÁTRAJ B.

(Folytatás.)

Az eddig mondottak arra szolgálnak, hogy a hitnek jogosultságát a többi ismeretforrás mellett igazolva, bevitatva lássuk; s úgy hiszszük, hogy e célunkat az olvasóval szemben el is értük.

Azonban mit tapasztalunk? Azt, hogy sokan a hitet jogtalanul, méltatlanul megvetve nem is tekintik az emberi ismeretek forrásának. Nem szólunk mi az isteni hitről, melylyel a kinyilatkoztatott igazságokat Isten tekintélye alapján elfogadjuk; hanem csak az

A „KORUNK“ TÁRCZÁJA.

Szüret után.

Vidám daltól nem zeng vissza
Az öreg hegy oldala,
Rég elhangzott jó apámnak
Félköszöntő bordala.
Csöndes minden a szőlőben,
A sajtó nem nyikorog,
Hosszu sorba' a tőkék is
Bánatosak s kopaszok!

Hej! pediglen nem is régen
Más volt biz' itt a világ,
Édes, mézes fürtök alatt
Görnyedezett a borág.
Nyikorogott a borossajtó,
Énekelt a sok cseléd,
Dalaikat visszazengte
A föld és a magas ég.

S aztán este! Jaj beh szép volt!
A rakéta röpködött,
Kacsaringós tüzes farkkal
Tulszállt a felhők fölött!
Itt a béka ugrált s tőle
A fehérség megijedt, —
Soha nem volt ilyen vidám,
Ilyen zajos a szüret...

S most? Mindeniütt halotti csend;
Alig mozdul a levél, —
Olykor-olykor rázza meg a
Harasztot az őszi szél.
És a vén hegy elmerengve
Ottan bámul egymaga, —
Rémlik, mintha zengne még a
Szüretelők vig dala...

... Életünknek szőlőhegyén
Nem marad el a szüret,
S akkor hágy el ifjuságunk
Hütellenül bennünket...
S óh minékünk mily jól esik,
Hogyha deres a fejünk,
Ha a megjárt életutra
Vissza-vissza nézhetünk...!

Király Kálmán.

Szabados Gizella barátnőm emlékének.

Battonya, 1884. április 14.

I.

Mikor majd langyos szárnyakon
Megjő a himes kikelet:
Akkora, oh ne sirj apám!
Meglásd, hogy én is felkelek.

Fehér, piros virággal
Ha kertünk újra telt leszen:
Bokorral nyílik rózsátó
Lefonnyadt, halvány képepen.

És dalra nyílnak ajkaim,
Mosoly szememnek sugarán,
Eresz alatt, ha fecsképar
Csicsereg, dalol az őstúnyán.

Cserépvirágim közt leszek,
Midőn tavasz sugar besítt. —
Ne sirj, ne sirj, oh jó apám!
Öröm lesz akkor mindenütt.

És jött a szép meleg tavasz
Virággal, napnak sugarán;
De nem mondja már senki sem:
Ne sirj, ne sirj, oh jó apám!...

II.

Elhívtál engem is, barátodat,
Hogy halld vigasztaló szavam.
Hogy adjon irt és enyhülést a szív
Maga is, mely viharba van?!

„Meggyógyulsz, jó Gizám! Igen igen!“
Szememből hullott könnypatak;
Bársony szemével feltekint rám:
„Ugye majd ott a hant alatt?“

III.

Mikor én tektüdtem beteg nyoszolyámon,
Magsírrattál kis lány.
Bánatos lelkelemnek, hogy milyen jól estek,
Miket értem ejtél, azok a könnyecsepp,
Barna selyempillán!

emberi hitről; és ennek is mily sok ellensége van! pedig lehetetlen, hogy a gyakorlatban érvényesíthetnék a hit iránt táplált ellenszenvüket. Csak az tehetné meg ezt a ránk gyarló, véges emberekre nézve lehetetlen, mondhatom csodás dolgot, a kinek lángelméje van, minő még emberek között nem volt, aki a világ kezdetétől a világ végezetéig mindent figyelemmel kísérhet; ez nem volna kénytelen a hit meghálálatlan segítségéhez fordulni; tehát ilyen ember még nem született s nem is fog születni.

Hogy a hit az emberi élet összes viszonyai közt mily nagy jelentőséggel bír s hogy mily esztelenül, mily céltalan, otromba, gyermekes göggel járnak el azok, kik azt az elvet vallják, mely szerint csak azt kell igazság gyanánt elfogadnunk, a mi érzéseink, tapasztalásunk alá esik, számtalan okokkal bizonyíthatjuk.

Ágostont, nem is mint szentet, nem mint egyházatyát, hanem mint nagy tudományú férfiut felhozhatnám, hogy ő esztelenség által elfogultaknak tartja azokat, kik csak a szemeikkel látható dolgokat hiszik el, s figyelmeztetni a hinni nem akarókat, hogy igen sok oly dolog létezik a világon, melyekről nemcsak hitök, hanem tudomásuk is van, jól lehet azokat szemeikkel nem láthatják (De utilitate credendi, I-ső fej.). De hát minek érveljek ilyen adatokkal a tekintélyi ismeret, a hit jogosultságáról, mikor épen olyanokkal állok szemben, akik a tekintélyre — legalább elméletileg — semmit sem adnak.

Elhagyva tehát a tekintélyeket, forduljunk az élethez, a nagy világba, mennyi sok dolgot tartunk igaznak, melyek nem esnek érzéseink alá! tudjuk, hogy léteztünk, hogy kívülünk mások is léteznek, de azt is hisszük s ép oly bizonyosan tudjuk is, hogy Nagy Sándor, Julius Caesar, Cicero stb. léteztek, pedig soha életünkben nem láttuk őket. Tudjuk, hogy vannak égi testek, mert látjuk saját szemeinkkel, de azt is hisszük s ép oly bizonyosan tudjuk is, hogy létezik az Óceán, létezik Amerika, habár nem hajóztunk hullámain, illetve nem voltunk rengeteg ős erdőben.

Forró láz tüzetől, midőn hervadt bimbód,
Én hiába sirtam.
Forró szív, forró ajk, apjának a lelke,
Minden reménységgel el van már temetve
Néma, csendes sirban...

VÁROSY GYULA.

Déry Dezső.

— Rajz. —

A függöny még egyszer felgördül, koszoru, taps; s aztán a lámpák kialszanak, sötét, néma lesz minden, mint a sir!

A közönség sietve vonul haza, kedélyes, meleg földel alá, mert az utcákon vihar kavarg, s kövér esőcseppek hullnak alá.

Csak Déry Dezső, a szép, bánatos arcú ifju nem látszik törődni esővel, viharral.

Kalapját a szél kapta el, s most minden akadály nélkül zughat forró homlokára a hideg, őszi eső.

Sugár termete meggörnyed, mintha valami nagy súly nyomná le láthatatlan kezekkel.

Hej! de nehéz, de nagy teher is az a bánat!

A szélvész veszettül zug, az eső mindegyre sűrűbben esik, de mit törődik ő viharral, esővel, mikor szívében jobban tombol a szenvedélyek vihara, mikor szeméből úgy kellene hullani a könnyűnek, mint a zápor szakadása...

De már néki könnyei nincsenek!

... Mint a borus égen, Dezső szívében is

E példák világosan mutatják ama fentemlített elv abszurd voltát, melyet elfogadva kétségbe kellene vonnunk minden tudományt, felforgatnók az egész társadalmi életet. Az éretlen gyermek, kinek elméje még nem fejlődött ki annyira, hogy az igazságot saját belátása által megszerezhetné, kezdetben csak is tanítójának tekintélyére támaszkodhatik, hogy az igazságnak birtokába juthasson úgy annyira, hogy méltán tarthatjuk a hitet és tekintélyt ömes ismereteink alapjának. A gyermek élete egészen a hit élete; magától nem talál oly helyre, hová fejét nyugalomra hajtsa; szülői kijelölik s ő teljes biztonsággal enged a szülői szónak; nincs egy falat kenyérnek birtokában, de azért nem aggódik, megvizsgálja magát az étkezés közeledő órájával, mert erősen hiszi, hogy szülői gondoskodnak róla.

Az ismeret forrásai között már Aristoteles szerint is a hit foglalja el az első helyet.

Hit nélkül lehetlenné válnék az igazságszolgáltatás és minden törvénykedés. Állíthatnánk ezer meg ezer tanut a bíró elé, bizonyíthatnók számtalan esküvel, hogy valaki el lopott tőlünk ennyi meg ennyi forintot, a bíró nem szolgáltatathatna igazságot, nem büntethetné, nem marasztalhatná el a vádlottat az ellopott pénz megtérítésében, mivel ő maga nem látván a tolvaj cselekedetét, a tanuk bizonyágtételének hinni, igazat adni nem tartoznék. Ily elv mellett a furfangos tolvajok még arra is képesek volnának vetemedni, hogy gaztettük elkövetésétől még a szemtanuk jelenléte sem fogja őket elriasztani.

De nemcsak az érzékek által szerzett tapasztalatokra nézve áll ez, hanem a gondolkodás törvényei, vagy az észkövetkeztetés által szerzett ismeretekre nézve is. Azok az emberek ugyanis, kik külső hivatásuk, elfoglaltságuk miatt nem juthatnak a szükséges igazságok ismeretére, sok tekintetben tudatlanok maradnának, ha mások tekintélyének alapján nem fogadnák el az igazságot. Azt is tudjuk, hogy az általános tudományosság, az universalismus kora lejárt, hogy a tudomány egyes ágai annyira ki vannak művelve, hogy azok mindenikében földi ember saját

észleletei, megfigyelése által többé nem képes teljes tájékozottságra vergődni; vagy az egyiket művelheti, vagy a másikat, de mindenkét nem; már pedig a műveltség megkívánja, hogy minden egyes tudományban legyen némi átnézete. Nincs tehát egyéb hátra, mint mások tekintélyére támaszkodni, kik ama tudományok művelésével foglalkoznak. „Peritis in arte sua credendum“ — mondja az ismeretes közmondás.

(Vége köv.)

Őszi gondolatok.

Beköszönt az ősz. Az ég szomorú szürke fátyolba borult, a fák rendre veszítik nyári ékeiket, elsárgult levelei egymásután hullanak le a sáros földre. Egy-egy eltévedt madár pár bus csiripeléssel járja be a lombvesztő bokrokat, mintha még egyszer bucsut akarna venni tőlök, mielőtt őket a közeledő tél havával elborítaná. Ablakaimról nem távoznak az esőcseppek, mert a nap sugarai, a melyek kiszáritanák, nem tudnak áthatolni a sűrű nehéz felhőkön keresztül. Kertbe megyek. De ott még kirívóbb színben mutatkozik az ősz. A sétányokat mintha csak sárgabarna szőnyegekkel bevonták volna, lábam alatt kísértő zörejjel töredeznék a lehullott falevelek. A hol nyáron esős időben is a fák lombjának védelme alatt szárazon lehetett járni, ott most a lombvesztett ágakon keresztül áthatol a hűs eső s nem kiméli a sétálót. A virágcserepek eltűntek helyeikről s a dér elől a meleg és üvegházba menekültek. A tavak felszíne sárgult falevelekkel van borítva. A csónak szabadulás után kivánczozik a bilincsek elől, melyeket neki a közeledő tél kovácsol. Minden, minden az enyészetre, minden a mulandóságra mutat! Borus kedvvel visszatérek szobámba. Ujból végig nézek az elárvult tájon. Enyészet minden felé, a merre csak tekintetem tévedt, puszták, tarlottak a mezők, lombvesztettek a fák; de e szomorú kép háttéréből megnyugtató tekintettel kándikál ki az őszi vetések vidám zöldje. Ime egy új tavasznak záloga!

Az emberi életnek is négy szaka van. E

a felhők mindegyre jobban összetorlódnak, s boldogsága száradó fájáról egy, talán az utolsó levélke pereg le sárgultan, elhervadva.

Pedig de boldog lehetne, ha tavasza virágait oly korán le nem tépik; boldog, ha tün déri álmaiból oly korán fel nem rázzák őt az ünnepektől megfagyott fehér, kis kezei; piczi, piros ajkainak egyetlen szava; azoké az ajkaké, a melyek a színpadon és az életben annyiszor hazudtak szerelmet!

Pedig csak egy órával előbb is mily ártatlanul, mily szendén mosolyogtak, midőn felhangzott a tapsvihar, midőn az örökzöld koszorut nyújtották neki át!

Oh, azok, azok az ajkak!... a melyekről talán

Meg lehet a csókot venni;
Pedig egykor a szellő se
Merte volna érinteni!

... És a ki eddig a sorssal elégedett, boldog volt: Déry Dezső most elátkozta szegénységét, — önmagát!

Miért is oly nyomorult, hogy a tündéreknek ajtaját, a mely meg nem nyílt örült szerelme ábrándos szavainak, — nem tudja megnyitni a gazdagság, az arany fényével?!

... Szegény Dezső!... de átalakítá szívet, kedélyét, egész valóságát a boldogtalan szerelem!

* * *

Elmult az ősz...

Mindenütt sűrű szemfedél gyanánt terül szét a hólepel: — az erdők mélyében — az egykor viruló lomb; a mezőkön az ezerféle illatos vadvirág helyett.

Oly különös érzés járja át szívünket, ha látjuk a téli tájat, a maga egyhangú szomorúságában!

Akaratlanul is egy szebb kép, talán ép a boldog gyermekkor képe merül fel a lélek előtt; az a kor, midőn a virágnak még csak illatát ismertük, de tövisét nem; midőn még üztük az aranyos pillangót; az a kor, mely volt — és nincs, elmult, hogy vissza se jöjjön többé, mint minden, minden boldogságunk a földön!

A város egyik félreeső utcájában, kis szobájának ablakánál ül merengve Déry Dezső.

Ő is arra a boldog korra emlékezik vissza, midőn még sirni tudott; midőn még nem tanulta meg — könyei árán —

„Hogy a harmat: — sár, nem több,
S a szép felhő: — piszkos köd...”

... Mintegy néma megelégedéssel szemléli a szomorú, fehér szemfüdelet, a mely a földet takarja; s nem tagadhatja el önmaga előtt, hogy szereti a telet; hogy ez az ő kedvenc évzaka, midőn szilaj lelke — elemében van.

*

is, valamint a polgári évet, tavasszal kezdjük; de vajjon nyárral, ősszel, téllal fejezzük-e be? — azt nem tudjuk, az egyedül a jószágos Isten rendeletétől függ, a ki kimérte pályánk futását.

Eltűnk a folytonos küzdelmek szakadatlan láncolata s mi nem tudjuk, hogy mely küzdelem alatt enged a lánc s elszakadva össze nem fűzhetővé válik. Küzdés kíséri az ember minden léptét, nyomát, s boldognak mondható az, a kit felfegyverkezve talál minden csapás, minden megrohanás. De vajjon sokan vagyunk-e, a kik a küzdelemre el vagyunk készülve: vajjon sokan tartjuk-e kezünkben a kivont kardot, melylyel a ránk mért csapásokat visszatartani képesek volnánk? Vajmi kevesen vagyunk! Sokan a jólét mámorában ringatva magukat s a jelennek hódolva, nem látják a láthatárukon tornyosuló fellegeket, nem a távoli villámlást, s midőn a fergeteg fejeik felett szétbomlott, midőn a villámcsapások egymást követik: megrettennek, elvesztik lélekjelenlétüket, kétségbeesve oda rohannak a biztos veszélybe s el is vesznek menthetetlenül.

Vannak mások, a kiket az ég nem áldott meg a földi szerencse javaival. Életük folytonos küzdelem a létért. Ők készek a balsors csapásaival megmérkőzni, de nem kitarthatók. A védő kar, melyet éjjel nappal kivonva kell kezükben tartaniok, idővel megnehezül; kezök, mely tán meg is sebesített, meggyengül; ők a folytonos küzdelmet megúnják, kiéjtik kezükből a kardot, a balsors lábához leteszik s ekkép elvesznek.

Vannak azután mások, kik a balsorssal megküzdvé, ennek csapásait hősiesség kitarással megbirják, kitarásuk őket győzelemre is vezeti, de a reájuk virradt jobb sorsban elbizakodnak, előbbi bokros küzdelmeikről megfeledkeznek, a győzelem babérját örökké tartónak hiszik s résen nem állanak. Így találván őket az ellenség, könnyű szerrel kézrekeríti s előbbi rabságukba vezeti.

Kevesen, nagyon kevesen vannak, a kik jó és balsorsban egyaránt tudnának az elbizakodás s a csüggedés és kétségbeesés közti aranyuton haladni, a kik résen tudnának

állani akkor, ha a balsors jólétük várát ostromolja s férfias bátorság és kitartással tudnának szembeállani a balsors ádáz ostromával. S ezeket irigyelhetjük méltán, mert ők egyedül boldogok. És mi az, a mi őket erre az arany középutra terelte; mi az, a mi őket ezen az arany középuton biztosan vezet; mi az, a mi őket folytonos éberségre serkenti s őket ekkép boldogokká teszi, ha a balsors itt-ott győzelmet is arat felettük? — A hit! Ez azon nappal ragyogóbb fénysugár, mely a küzdő emberiséget az arany középuton a boldogság réve felé csalhatatlanul vezeti. A ki ezen fénysugárt szeme elől eltéveszti, sötétben jár, eltéveszti az aranyközéputat, beleesik az elbizakodottság örvényébe, vagy a csüggedés és kétségbeesés szikláján megbotlik s betöri a fejét halált hozólag. A hit, ez azon rengeteg erő, melylyel a szerencsétlenség csapásait rettenthetlenül kibírjuk. A hit, ez ama zabola, mely bennünket a jólét behatása alatt az arany középuttól való eltéréstől visszatart. A hit, az egy Istenbe, mint a jónak jutalmazójába vetett bizalom okozza, hogy a sors csapásait megnyugvással eltűrjük; a hit, az egy Istenbe, mint a minden javaknak kutforra és adományozójába való bizalom teszi, hogy jólétünk közepette el nem bizakodunk, javainkkal vissza nem élünk, hanem rendeltetésük szerint felhasználjuk s így az áskálódó ellenségnek, a pokol hatalmának jólétünk várán rést törni nem engedünk.

SZEPESHELYI.

Az első őszhajsza.

— Elbeszélés. —

Irtta: BALÁZS SÁNDOR.

(Folytatás.)

— S ilyenkor felváltva unatkozik és boszankodik; elhanyagolja zongoráját. Nézze csak ön, mily szemrehányólag és buskomolyan megreng ott szegény jó barátja? Ön nem olvas, pedig higgye el, a regény olykor igen jó homeopatikus szer, — és mosolyok helyett sóhajokra szoktatja ajkait. Aggasztó tünetek, miknek elejét kell vennünk, másként ön csakhamar állandó jegyárusnővé válik!

Avagy kell-e annál nagyobb gyönyör, mint midőn a gúnyosan kacagó szél egy-egy, az őszből visszamaradt, ide tévedt, száraz falevélkét vág az ember szemei közé; aztán mintha elszégyelné magát, tovasiet, örült boszorkatánczba sodorva a gyenge hópíhét!

... De álmodozásából egyszerre fölrezen! hisz' most nincs arra idő!

A fényes báli terembe kell sietni, mert „ő” is ott lesz!

Pedig mily boldogság, mily végtelen gyönyör lesz „véle” egy levegőt szivni, őt láthatni, talán még derekát is átkarolni, hogy szilaj zeneszó mellett végig száguldjanak a fényes báli termen.

* * *

Versenyt sir a négy húr a természet felsíró sóhajával.

Ki tudná megmondani, hogy melyik zokog fájdalommal, melyikben van több bubánat?

Talán egyikben sincs annyi, mint Dezső háborgó szívében...

Sápadtan áll a terem egyik félreeső zugában.

Szeretne a cigányra kiáltani:

— Ácsi! Ne olyan bánatosan sirjon a hegedű. Hisz valami szilaját, a melynél a fájdalom haldoklik, s örömben ful a szív! Ugy huzd, hogy a szívem örömben meghasadjon!

De ah! ép-e pillanatban lebeg el előtte az, kit annyira szeret, az ifju Bérczy báró karjain.

Egymás felé hajolnak, boldogan suttozva, mire mind kettőjük szeme lázasan fényleni kezd.

Nagyon, nagyon édes dolgokat mondhattak egymásnak!

S ezt szegény Dezsőnek látni kell, hogy szíve annál jobban fájon.

Szeretné átölelni a világot, s egy öleléssel aztán megfojtani!

Miért is nem lehet ő most az Atlasz, hogy a földgolyót játéklapdaként vethetné a semiségbe s ő maga is utána rohanna, hogy átölelve azt, kit úgy szeret, együtt veszhet nének el.

E pillanatban felhangzik a csárdás pattogóan, tüzesen.

Dezső elkábult! — szemei csillognak; — maga sem tudja többé, mit tesz.

Lázasan terem az imádott leány elé, s azt erős karjaival átfogva, egy hosszú, forró csókot nyom ajakára, — aztán elrohan örülten, — halállal szívében.

A kik merényleteért megbüntetni akarják, többé föl nem lehetik.

Hisz oly mély a Duna.

...Déry Dezső... szegény rajongó... szegény bolond!

PERÉNYI KÁLMÁN.

— De ön csalatkozik gróf! Én épen nem szomorkodom. S ugyan mi okom lenne a boszszankodásra?

— De ön sokat van egyedül!... Ne tagadja. Az egyedüllétnek saját kifejezése van az arczon. S minden, mi e teremben beszél, csak urnője szomorúságáról panaszkodik.

— Gróf ur, ön feledi védenceit — mondá a bárónő zavartan felállva székéről. — Ön lesz olyan jó, nemde, a jegyeket mihamarább elküldeni?

— Elhozni! akarta ön mondani! Mert hisz a házi orvosoknak szabad bejárásuk van. Oh én gyakran fogok jönni, kibékitem önt zongorájával s a Muzsákkal. Énekelni fogunk. Tudja ön, Mendelsohn gyönyörű kettőseit, azon gyöngéd szó nélküli dalokat melyek semmit sem mondva ki, mindent elmondanak s melyeket a fehértői visszhang valaha oly igen jól ismert. És most asszonyom, engedje a nélkül távoznom, hogy csecsemőim halálitétét magammal viinném. A jegyeket különben még ma elhozom.

A bárónő a gróf távozása után szobájába vonult, s hosszan és soká elmerengett...

Mennyire megváltozott! De hát nem változtam-e meg én is? Valóban, mintha csak egyéniséget cseréltünk volna. A komoly tartozkodó ifjúból mily merész gunyolódó lett, s én, ki előtt egykor csak egy dolog birt értékkel: az uralkodás, most jótékony célra jegyeket árulok! De az átváltás nincs hátrányára. Nem fogadom házi orvosom! De hát valóban beteg lennék?... Mendelsohn dalairól beszél. Minő emlékek! Eh azok már meghaltak, nem szabad feltámasztani. Semmi esetre nem fogok játszani!

A báró úgy látszik, szintén nem talált oly jó fogadtatásra a szeszélyes Szidónia grófnőnél, mint a minőt reményelt, mert sokkal hamarabb haza tért, mint várták s mint ő maga is kilátásba helyezte.

Dult és ingerült arcczal érkezett s egyenesen szobájába sietett.

— Meggyógyultam! — kiáltá magát egy zselyeszékbe vetve A gyógyszer méreg volt, de hatott! E nőnek nincs szíve, sóhajta keserűen. Minő gúny, mily merészség! Egész társaságot fogad el, s úgy teszi meghívásait, mintha légyottot ígérne! És viselete mily kihívó és szemérmetlen volt! Nem nyiltan gunyolta-e ki szerelmemet, s nem irt-e akként le, hogy mindenkinek rám kelle ismerni?... A társaság hangos nevetésben tört ki, s nekem nevetnem kelle, ha nem akartam őket egyenként megölni. S minő izetlen szójáték az őszülsről, azért, mert tréfásan értésére adám, hogy egy ősz hajszálat fedeztem fel!...

De hát továbbra is bábja, játékszere maradjak-e e szivtelen daemonnak? De hát lehet-e ily nőt szeretni? Nem, nem! E játék a hiúság játéka csupán, a szíveket ily lények nem közelíthetik meg! De mikor oly ördögileg szép!...

Vezeklő töprengését Péter bácsi szakította meg, ki mit sem tudott itthon léte felől s szivarozni jött szobájába.

— Ni, ni te itthon vagy Emil! kiáltá örövendetes meglepetéssel

— Igen nagybátyám! Megkértem ellenteltemet, halasszuk el az összejevetelt.

— Nagyon bölcsen, kedves öcsém, ugyis beszélnem kell veled! Hanem mindenekelőtt gyujtsunk szivarra, s azután fegyverezd fel magad türelemmel, mert én most neked egy unalmas, nagybátyai praediciót fogok tartani... Kedves öcsém, nem mint nagybátya, hanem mint jóbarát szólok hozzád, kinek szeretete jogot ad oly dolgokról beszélhetni, mikért a nagybátyát talán megkérhetnéd, hogy

beszéljünk egyébről! Nődről és családjáról akarok szólni.

— Valóban édes Péter bácsi, ön ért az érdekesítő előszavak készítéséhez. Most már kétszeres figyelemmel hallgatom szavait.

— Két dolog áll tényként! Nőd boldogtalannak érzi magát, s te egy kaczer asszony hálójába kerültél. Köszönöm, hogy nem szakítasz félbe, annál hamarabb készen leszünk. Mindenekelőtt róla és nem nődről fogok beszélni. Kedves barátom! Te szeretted, vagy legalább szeretni gondoltad Szidónia grófnőt. A grófnő csinos, sőt szép, eleven és szellemes asszony s így mibámulni valót sem találnék e körülményben, ha kaczerésága nem lenne ép oly mértékben ismeretes, mint elmésége. Így azonban bámulok rajtad, mert eléggé világfi vagy arra, hogy tudd: mikép önértettel bíró férfiaknak soha sem szabad kaczer nőket szeretni. Azon szerelem, mely e szivtelen tündérekhez vonz, mindig csak szerencsétlenné, s mi még rosszabb: nevetségessé teszi az embert. Szerettetünk általuk, ki hisz e szerelemben? Barátaink arcán irigység helyett mindig csak szánalmat látunk s még magunk sem merjük átengedni szivünket boldogságunk hitének. Kedélyünk örök lázban s önértetünk mindennap új megaláztatásnak van kitéve. Nem tudom mennyire vagy féltékeny, kedves öcsém, de nekem egy kaczer nő vette el bátorságomat a nősiléstől.

— De minő képzeldések?! — felelé erőlnévetéssel a báró. — Ki mondta önnek, hogy én a grófnőt szeretem?

— Az egész világ, vagyis inkább senki más, mint te magad, és egész viseleted. Nem szegődte-e apródjaul, mint udvarlóinak egész raja? Nem hódolsz-e legbizarrab szeszélyeinek? Szint ugy, mint a sok közül akarmelyik vetélytársad, kik közül egyik sem érzi magát kevésbé jogosultnak nálad, azon hitre, hogy szeretted, vagy legalább, hogy legközelebb szerettedni fog, mint te, a ki köztük bizonyára legtöbbet, egy angyal boldogságát s önértetedet áldozod fel e dicstelen küzdelemnek!

— De, kedves bátyám, valóban ön tuzozza a dolgot

— Meglehet... hanem már csak mégis elmondom véleményemet. Vagy nem szerettedünk általuk: — s ugyan mond meg nekem édes öcsém, van-e valami szomoubb, sajnálatra méltóbb és nevetségesebb, mint oly statisták tömegében veszni el, minőkkel e szivtelen lénynek termei mindig telve vannak. Az első fiatalságnak tán elnézhető még... A fiatalság olyan mint a mámor, kimentti bohóságainkat... de már korodban...

— Koromban? Hát e napon mindenki koromat hányja szememre?!... hát oly vén vagyok már?

— Ki mondja azt? Én csak annyit mondom, hogy nem vagy többé fiatal... No de ez a te dolgod. Mindenkinek jogában áll összerombolni életét, ha kibékül a gondolattal, hogy az emberek mint bolondról beszéljenek felőle... de hogy Adélt, e kedves gyermeket, ki annyira szeret téged, boldogtalanná tedd, ez már több mint tévedés, — ez kimondom nyíltan... ez szivtelenség!

— Istenem bátyám, hát Adél boldogtalan?

— Az ördögbe is öcsém! hát jobb szeretted, ha nem lenne az, ha nem venné észre távollétet s egykedvűséged nem bánatná többé?... De haladj csak megkezdett utadon továbbra is, s mindezt még bekövetkezhetik... Bizonyára nem tőlem tanulod meg, de emlékezetembe hozom, hogy a női szivnek szerelem, foglalkozás kell... S ha a férj elfordul házától, mindig akad valaki, ki a

busongó nőt felvidítani és szórakoztatni iparkodik.

— Istenem ön megijeszt, bátyám!

— Légy nyugodt, Adélnak főhibája, hogy semmit sem kaczer és nagyon szeret téged, de épen mert nem kaczer: szivének annál nagyobb szüksége van foglalkozásra s ha te elég badar vagy visszautasítani szerelmét, könnyen akadhatnak igen sokan, kik annak megszerzésére semmi eszköztől nem borzadnak vissza!... Ismered a nők tragoediáit: nem hallgatnak meg ma, holnap... egy évig, de ez év után egy új év jön... Visszautasítanak engem, téged... százat! — de a századik után a százegyedik jön, s becsületemre mondom, s ezt te is épen oly jól tudhatod, s bizonyára tudod is, ki életében legalább egy szivet el ne csábitott volna!

— A mit ön mond nekem kedves bátyám, az mind nem új előttem, de e pillanatban mégis megdöbbsent!...

— Még szerelemmel is oly nehéz megőriznünk szivünket, hát még ha elfordulunk tőlük mintegy mondván: szerelmed nem érdekel többé, én egészen más valakire gondolok... Vajjon nem ismétli-e mindezt százszor magános óráiban? S vajjon udvarlóik nem emlékeztetik-e őt erre minden alkalommal?: „Az ön férje asszonyom nem méltó boldogságára!... Az ön férje elhanyagolja önt, én... én tudnám szeretni csak önt, önhöz méltólag!...“ Az asszony eleinte elszomorkodik e szavaktól, — megdöbbsenve kérdi magát: „Istenem! hát már beszéd tárgyává vált?“ Később mosolyog rajta... végre igazat ad mosolygó rabszolgájának! És minő ellenségekkel kell megküzdenünk? Kik vetélytársaink? Hol van az az ember, kit meg kellitk ölni?! Mindentűt! A légben ólálkodnak körülöttünk, s mint ragadozó madarak csapnak le a védtelenül maradt gerlére!... Legjobb barátod, bős ellenéged, ki veled kibékülni siet, s azért lovatat nyerni engedi a gyepen... orvosod, kiben nőd gyöngékedése komoly aggodalmakat ébreszt. Ügyvédod, kinek pöreidben minden nap új felvilágosításokra van szüksége. Egy napon nőd különös módon visszanyeri kedvét a lovagláshoz s csodálatos! minden nap épen N. ur az, kit a véletlen összehoz vele sétáiban. Másnap egy ember jön hozzád, — mit beszélek: nődhöz, felkérni őt, hogy énekeljen, vagy játsszék valamit isten tudja miféle gyámoltalanok javára. Természetesen az énekrészeket gyakorolni kell, a játékot próbák előzik meg... De te kedves öcsém, mindezeket épen oly jól tudod mint én, sőt még jobban, mert még maig is gyakorlatában vagy, s azért nem szükség figyelmeztetnelek, hogy ugyan mi történnék akkor, ha véletlenül még szerelem is vegyülne a játékba!?

— Igaza van kedves bátyám — mondá az ijedtségtől egészen megdöbbsentve a fiatal báró — holnap falura költözöm... Fehértón elvonulva s nyugodtan fogunk élni, s a szép napok ismét visszatérnek

— Szja kedves öcsém, ez még mind nem elég! Az udvarló oly növény, mely mindentűt megterem, s különben is, mióta a vasutakat feltalálták, nincs falu! A szerelmet csak nagy szerelemmel lehet oltalmaznunk. És ezzel vége a praedikationak. Vonj belőletanulást, ha tesszik, én megtettem kötelességemet!

— S mindezt egy szivtelen lény szeszélyének áldoztam fel — mondá a báró magában. Nem! visszatérek nőmhöz! Első óshajszálom legyen a határkő, mely boldogságainnak végét jelölje!... Ezzel melegen megszorította bátyja kezét, s elérzékenyültön így szól hozzá: Köszönöm kedves bátyám, ön valóban közel örvényt tárt fel szemeim előtt!

(Vége köv.)

Az emberi akarat szabadsága

beleillik a természeti s erkölcsi törvények közt létező viszonyba.

Irta: Dr. ?

I.

(Folytatás.)

De igaz másrésről az is, hogy a gyermek szeretettel, háladatossággal ragaszkodik szüleihez akkor is, midőn a fiatal szárnyasok már rég elhagyták fészkeiket, a felnőtt állat fiak nem ismernek többé szüleikre; velők mint idegenekkel bánnak el, — sőt harcra is kelnek. Családot mindenütt találunk; a házastársakat legtöbbször csak a halál választja el. Némely nép kegyetlen és vad idegenek irányában, de nincs oly nép, mely körében szigorun nem büntetné a gyilkost, ha másokét el is foglalják, vagy rabolják, mégis meg vannak győződve a lopás, a rablás vétke voltáról, s sajátjokat korántsem tekintik uratlannak; irtóznak a tisztátalanságtól, a hűtlenségtől. Avagy nem tanuskodnak-e minderről a vad aztékek törvényei nem említve a művelt népek törvényeit?

Látjuk tehát, hogy az emberek körében is van bizonyos állandóság, vannak bizonyos sajátságok minden népnél, jóllehet itt eltérések is fordulnak elő. És épen ezen sajátságok, melyek feltehetőek minden emberben, bármely törzshöz tartozzanak is egyesítik a kaukázai törzset a többivel és lerontják azon választalat, melyet a pénzvágy állított fel fehér és fekete ember között.

Az eddigiekből lehetetlen észre nem vennünk, azon rendet, állandó sajátságokat, működéseket, melyek mind a három országon vörös fonalként húzódnak keresztül. Az ásvány állandó sajátsága és működése fellelhető a növényben, az állat, az ásvány és növény sajátságait egyesíti magában, mind a három pedig felöleli az ember. Lánczot képeznek tehát, még pedig egyetlen látszanak képezni, egy rendbe látszanak tartozni, nyomatékkal mondjuk, hogy látszanak egyetlen lánczot képezni, mert ha az egynek vélt láncz utolsó szemeit az előbbiekkel összehasonlitjuk, oly különbséget veszünk észre, mely első pillanatban volt ismeretünket némileg módosítani fogja. A phisikai és vegyi erők változatlanok, működésükben állandók, kivételt nem tűnnek. A növényben már magasabb erő, az életerő működik, ez karolja fel a phisikai s vegyi erőket, mi által az erők magasabb, természeteket meghaladó egységre s működésre emelgetnek; ez felhasználja ugyan azokat a szervezet czélszerű kialakítására és fűntartására, de azért nem fosztja meg sajátságaiktól, mert az életerőnek anyagtól való elváltakor az erők azonnal szabad állapotjuknak megfelelőleg működnek, de maga az életerő is mindig állandóan ugyanoly körülmények és feltételek között működik.

A növényben nyilatkozó életet, vagyis tenyésző erőt, mely itt az ásványországbeli phisikai s vegyi erőket magasabb működésekre egyesíté, felhasználja s felkarolja az állati lélek, ezen erő az állatban ismét magasabb működésre használtatik fel, magasabb s tökéletesebb szervezet alakítását, fejlődését s fenmaradását eszközöli, de megmarad lényeges sajátsága, működés módjának állandósága. Maga az állati lélek is ugyanazon módon működik. Ezen állandóság, változhatatlanság alapja az állati lélek természetében keresendő. Az állati lélek ugyanis nem cselekszik értelemmel és megfontolással; minden cselekedtet az ösztönre, azaz az őt czélszerűen, de öntudatlanul vezérlő állati lélek erejére vihetni vissza. Ép ezért az állati cselekvés főjellege a biztosság és hibátlanság.

(Folyt. köv.)

HÁZASSÁG A SIRBAN.

EREDETI REGÉNY

KÉT KÖTETBEN.

IRTA: **KOZÁRY JÓZSEF.**

ELSŐ KÖTET.

VI. FEJEZET.

Repkényi Tihamér levele a zárdából Sugáry urhoz.

(Folytatás.)

Hadd el barátom, szólt Béla, csak nem nyargalunk ez együgyű pinczér még együgyűbb ötletén; nem a mi körünkbe való az olyan kámzsás barátféléről aggódnunk, ezek megjárták a 3-4. században, hogy róluk is beszéljenek valamit, de mióta II. József élt, azóta ezeknek semmi jelentőségük s manap már még arra sem való, hogy az ember figurázzon velük.

Én csak sajnálni tudok oly hóhortos fiatal embert, ki be tud állni az ilyen társulatba s ki nem bírja életét okosabban keresztül mulatni, mert úgy gondolom, ottan csak nincsen semmi mulatság.

Az ördögbe nincs! nem is képzeled az ember, hogy ott mivel mulatnak. — felelé Sugáry ur.

Hagyjuk el barátom; te is csak a Toldi Pistaféle vadregényekből ismered ezeknek életét szorosabban, meg én is, és úgy hiszem, Kálmán barátom is, azért mi haszna beszélünk mi komolyabban róluk; tudhatod, hogy a regényekben sokszor tulnagytják a dolgokat.

Nem mondhatnám egészen, nézd csak ezt a levelet, s ezzel egy levelet bontott fel és Bélának átnyújtotta olvasás végett.

Kitől kaptad?

Repkényi Romuáldtól, de kinek csak a zárdában kanyarították el valami régi hóhortos szentnek a nevével igazi keresztnevét, miután annak igazi neve Repkényi Tihamér. A levél alá nem szokta nevét soha sem kiírni, nehogy ha véletlenül eltéved valahol, profán szemek mászkálhassanak rajta.

Az ám, ni! csak ez van aláírva: De ezt bajos volna ki okoskodni egyhamar, hogy voltaképp mit jelenthet.

Mutasd csak, kéré Kálmán is, hogy a monogrammot szemlélhesse.

Már annyi bizonyos, hogy avatatlan előbb megbódulna mintsem ezt ki tudná magyarázni. Az első betű, ha gyorsírással tekintjük, annyit jelent, mint r, de ugyancsak, ha mint jelényt vesszük, akkor meg már; más jelentésménye van. Minthogy pedig nevében 2 nagy R is előfordul: Repkényi Romuáld tehát monogrammjára roppant találó. No annyit mondhatok, hogy kár ezért a fiatal embeért a zárda, ha a gyors írást is tudja, fordíthatna magának annyit, a miből kiadását más módon is felezhetné.

Olvasd csak, hiszem, hogy érdekesnek találod s majd akkor látni fogod, hogy II. József császár helyesen intézkedett, midőn az evangéliumi buzát egy kissé meggyomláta, csak bár egy szálíg kitepte volna.

No add ide, majd én elolvasom, kéré Kálmán a levelet, te meg addig ídd meg a kávédat, hogy meg ne hűljön!

Nem úgy verik barátom a madzagot, válaszolt Béla, hanem cigányra kötik. Jertek csak az asztalhoz s netek a reggeli!

Én már reggeliztem, nyikkant hamar belé reczegő hangján Sugáry ur, de ha szabad, egy kupa kanikulakergetőt azért magamhoz fogok venni.

Ugy-ugy! Nesze Kálmán neked is; te olyan vagy mint a szűz lány; magadtól hozzá nem nyulnál semmihez, pedig azt csak nem kívánhatod, hogy az ember még a szádba is beleöntse, hanem azért van itt az asztalon, hogy hozzá kell nyulni; még tölteni sem igen szeretek, mert egy helyen ezzel is megjártam.

Ugyan hogy és hol? kérlek, sietett megint szóhoz jutni Sugáry ur, kibem meg volt az a jó tulajdonság, hogy a bort és kanikulakergetőt mód nélkül becstülte.

Hát egy helyen felültem az előzékenységgel, pedig a táncmester is roppantul lelkünkre kötötte az előzékenységet. Egyszer egy kis soirén voltam, még deákkoromban s mellettem épen Hetvendy Ilka nagysám ült, kinek siettem poharát vízzel tele önteni, először csak kiitta, de midőn én ismét nagy előzékenységgel tele öntöttem poharát, lefőzött s azt mondta, hogy ő nem marha, hogy ennyi vizet megigyék, mit erőszakolom poharába?

Szerettem volna ekkor megkapni, ha ott lett volna táncmesterem, s úgy pofon teremteni, hogy a szeme karambolt járt volna valami negyven napig, minek mondotta azt az illemmagyarázatánál, hogy nőket roppantul lekötöztethet sokszor egy kis ilyen előzékenység is, mert látják, hogy az emberben lovag szellem lakik s észreveszi őket. Aztán kis vártatva, mikor már azt hittem, hogy minden rendén van ismét, akkor meg azt mondta, hogy az ő gyomrának végében nincs egy vizes malom, melynek a kerekeit forgatni kellene.

No, dagadjon meg a zuzád, gondolám magamban, nem töltök én többé soha senkinek sem, ha csak véletlenül el nem felejtkezem s hosszú orral kellett eltávoznom a soiréből, mert a hol én egyszer megjáróm, ottan többé nem képesek mágnessel sem megfogni, pedig különben szívesen maradtam volna, ha ez az előzékenység közbe nem jött volna.

A tatár ott yigye el, soh se törődjünk már vele; vannak Éva lányai között is csökönyösek s ha elhibáztam véletlenül, minek nem is én voltam az oka, hanem táncmesterem, hallgatott volna, nem pedig ily szókra fakadni: „Nem hajt az én gyomrom malomkerekeket.”

Hát azért ne várjon senki valami cifra biztatást, kínálgatást éntőlem, mert majd még akad olyan is, ki azt mondaná, hogy mit kínáljat engem; annyi eszem csak van, hogy tudom mire való ez enni és inni való, ha egyszer az asztalra kerül.

Igazad van barátom, helyeslé Béla szavait Sugáry ur, de tessék csak olvasni ezt a levelet Könyessy ur, majd meglátjuk, hogy mily érdekes dolgok merülnek fel a zárdában, minek tudása, minthogy nem regényből merítjük, hanem valódi kuforrásból, még emberismereti szempontból hasznunkra is válhatnak.

Ez a negyedik levél, mit szegény Repkényi barátomtól kapok; mindegyik oly érdekes, hogy részvétellel olvassa az ember egytől egyig.

Kálmán olvasni kezdi:

Kedves barátom Endre!

Nem tudom, vajjon legutolsó levelém kezdedbe jutott-e, mert nálunk az a szokás, hogy mint a kimenő, mint pedig az érkező leveleket fölbontják és elolvassák, minél gyalázatosabb dolgot a földhátán nem ismerek.

Mindenben szívesen alá tudnám magamat vetni a zárda rendszabályainak, de azt a fogást, mely az emberi kebel szentélyébe erőszakosan betolakodik, azt, mint aljasat megvetem.

Multkori becses leveledben szerencsémre nagyon óvatos valál, mert magisterünk elfogta és felollózta, de nem találván benn va-

lami olyasmit, a min hirtelenében nyargalni lehetett volna, átadta; mert ha talál benn olyasmit, mi a zárda szent szellemével ellenkezik, kétség kívül pipára gyujt vele, mint ez elégszer szemünk láttára történt, midőn kaján vigyorgása között a levél tartalma elhamvadott.

De nem tudom eléggé helyeselni azt az ötletedet, hogy némely szót fekete, másokat pedig ibolyaszínű tintával irtál sőt sárga is volt bele keverve néhány szónál; melyet amint illatából kivettem, sáfrányoldatból készítettél.

Én tudtam, hogy a hasonló színű betűkből kell összeállítanom a mondatokat, de a vén csősz ezt gyermekes irkafirkának gondolta, miután mint megjegyzé, ő is olyan lurkó (zárdai műszó) volt, hogy gyerekkorában minden betűt más színnel szeretett írni, ha szerét tehetette, de az ilyen gyermekes bolondság a mily hirtelen támad, oly hamar el is szokott mulni, mert a fejlődő ész már nem talál semmi gyönyörködtetőt, ugymond, az ily haszontalan tarkaságokon.

Pedig ha csak kissé gondolkozik is, észrevehette volna azt, hogy itt nagy számítás mutatkozik, csak komolyabban kellett volna a sorok mögé nézni,

Még meg is dicsérte az utolsó mondatot, melyet te vastag ironiából használtál; „Oratio religiosi cordis, mentisque tuba“, melyet arra vonatkozólag idéztél, hogy nyugodjam meg egyelőre a vén csős goromba bánásmódjában, ne vegyek minden szót ad vocem, tudván azt, hogy milyen az ember, olyan a beszéde; darócz embernek csak darócz, nem pedig selyem a beszéde, vagyis: Oratio religiosi cordis, mentisque tuba.

Szeretném, ha a gyorsírásban jártas volnál; mert a vén csősz előtt ez eléggé nem dicsőíthető művészet szintén hierogliph, tehát használhatnád; a vénnek azt olvasnák ki belőle, a mi nyelvemre jönne.

Kérdezted, hogy mi mellékes mulatsággal töltöm napjaimat a horák és zsólozmák, de meg a tanuláson kívül.

A mult héten belekezedtem egy műnek megalkotásába; itt a zárdában nem talált phantaziam valami ujat, azért a mythológiából merítettem tárgyat s allegoricus festvényben akarom feltüntetni a Danaidák hordáját, vagyis azt a kétségbeesett helyzetet, melylyel Danaosnak 49 leánya, mint apjuk parancsából férjgyilkosok szenvednek, az istenek átka miatt, kik a feneketlen hordónak megtöltésére kárhoztatták mind a 49-et, kivéve az ötvenedik leányt, Hypermnesztrát, ki vissza borzadván a mennyekző éjjelen végrehajtandó gyilkos műtétől, férjének Lynkeusznak életét megmentette. Gondolom előtted is ismeretes görög fantazia, melyet soha az utókor utol nem érhet.

Minthogy azonban a sok üres imázásra, melyet azért tartok üresnek, mert nem szívből fakad, másnak gondolatvilágába pedig, ki nálunk sokkal magasabban szárnyal, mint Szt. Dávid is, igen bajos hirtelenül belehelyezkednünk, nagyon sok időt elpazarlunk, tehát igen lassan haladhatok művem alkotásánál. Még csak az alapvonásokat készíthettem el, s azt is igen bajosan, mert czellánk csak akkora, mint egy egérlyuk, ebben is ketten vagyunk s még elegendő helyem sincs a hová vásznamat kifeszítem. Az még szerencsém, hogy szobánk ablakja nyugatnak néz s így egész délután untig világos.

Ha elkészül igénytelem munkám, ugyis tudod, hová fogom küldeni, a londoni műkiállításra, de csak egy feltétel alatt, ha t. i. te szíves leszesz előbb szakértők véleményét hallani róla, mert majd elküldöm hozzád; neked könnyebben akad érintkezésed Pesten ily

műkedvelőkkel, nem mint nekem, kire hónapszám még a nap sem süthet, ha csak kezemet ki nem dugom czellám ablakján, épen olyankor, midőn a nap üdítő sugarai rá hatolhatnak.

E műről azonban említést se tégy, ha becses leveleddel találsz megörvendeztetni, mert nem akarom, hogy tudva legyen magisterem által is, ki az ily pogány fantáziának megérzésként az égbe kiáltó bűnök közé sorozná. de azokat a bűnöket, melyek a zárda szent árnyában, mint meg annyi gyomok naponkint előfordulnak, nemcsak nem számítja a legmegvetetendőbbek közé, hanem bizonyára mint emberi botlásokat még czírogatja is, élve a zsoltározóval, hogy a legszentebb ember is naponkint hétszer vétkezhetik.

Barátom, itt olyan bűnök vannak, mi természetesen a scepticismusnak szüleménye, hogy az ember visszaborzad azoknak tudatától, mert emlékeztetnek annak a két bibliai városnak történelmére, melyeknek egykori helyén most a Holttenger terül el.

Azonban nem fárasztalak hosszadalmas levelemmel, csak arra kérlek, hogy ne feledj s a mennyire hatalmadban áll, egyenged számomra az utat kifelé.

Szerető barátod: =

(Folyt. köv.)

Frissítő.

A *legszabadabb elvű* „Pikáns Lapok“ is előbb-utóbb subventiót kap a kormánytól. Ugy csak megérdemli, mint a „Magyar Korona.“ Ha a szabadelvűség virtusa, akkor a „Pikáns Lapok“ ugyis a „Magyar Koronák“ koronája már régen!

Feleség. Ejnye, hát nem szégyenled magad tényes nappal így beragni! Ptui, buj a föld alá.

Férj. No jól van, csak add ide a pinczekulesot.

Ur a koldushoz. Mit, ön koldulni merészel, holott a mint hallom, egy rokonától tekintélyes összeget örökölt!

Koldus. Na igen, de hát azért csak nem henyélhetek!

A mint halljuk az államvasúthoz egy bizottság küldetett ki megvizsgáló, hogy vajjon mi az oka, hogy már két hete nem történt szerencsétlenség.

Chinai közmondás.

Míhogy a nyelvénél jobb fegyvere nincsen a nőnek, Folytonosan feni, hogy a roszda ne fogja soha.

Rác Géza antiszemita képviselőn változás történt, t. i. mióta képviselő — vörösbarna szín helyett feketeárga külsőt öltött magára. E természetjátékát a muzeum figyelmébe ajánljuk.

Rác Géza változatlan ember, csak az eső árt meg neki, ha lemossa a fekete festéket szakáláról.

«*Mérsékelt becsületesség.*» Onga község előjárósága egy ott lakott s Miskolcz városában letelepedni szándékozó izraelita polgárnak a következő elbocsátó bizonylatot adta: „Alulírott községi előjáróság által hitelességgel bizonyítatik, hogy N. N. izraelita lakótársunk községünkben 3 évig lakott s magát ez idő alatt „mérsékelt becsületességgel viselte.“

Tehát hol van a tudós, a ki kiszámítani tudná, hogy N. N. hány percentes kamatlábakat használ Ongán?!

Szeifert államügyészt kölcsön kérték a krakói zsidók.

Roth Pál ur korcsmáros nélkül csinálta a számlát, jó lenne naiv szerepekre szerződtenni.

A képviselő házban csupa kvalifikált ember van, mióta osztályozva lettek.

Mi különbség a constableri és Taisz L. között. Az egyiknek jelszava rendnek muszáj lenni, a másik, rendjelnek muszáj lenni.

Verhovay talán kötél híjában vitette el a czimszalagokat, — de elégtelennek bizonyultak.

Timkó uram adja a nagy magyart Kassán, hogy a dominikánus atyák tótul és németül tartják a szent beszédeket. A sajtó persze, mint az a Phaerubeli farkas, zavarosnak találja a vizet, és nagy lére bocsátva, majd hogy nem vezérezikket ereszt meg a világra szóló veszedelemről. Mi különben figyelmükbe ajánljuk a fővárosban létező lutheránus tótemplomot, ha már oly nagy magyarok akarunk lenni.

Rögtön vagy mindjárt parancsolja? Értjük „Eger és Vidék“-ét, a ki jól értesült forrás? szerint gr. Apponyit a politikai térről lelépteti. Jó volna, ha volna? Már akkor inkább elhisszük, hogy Trefortnak Pozsonyban is állitanak szobrot.

Honnan ered a „fiaskó“? E kérdést, hogy a „fiaskó“ szó, mely tulajdonképen annyit jelent, hogy kulacs, miért használják a balsiker, a bukás, a kudarc megnevezésére, a következő történet fejt meg. Flórenczben élt régente valami népet mulattató ember, kinek rendszeren az volt a fogása, hogy a kezébe adott tárgyra élceket faragott. Ez ember, Viancolletti, minden este megjelent a magas közönség előtt s azt tréfáival és ostobaságival mulattatta. Egyszer egy Bergamóban használatos szalmába font kulacs, u. n. „fiaskó“ volt a kezében, melyre azonban nem tudott tréfát mondani, s a közönsége mindvégig megtartá komolyságát. Végre dühösen támadt a kulacsra: „Te vagy az oka, hogy ma oly ostoba vagyok. Pusztulj!“ — Ezzel a háta mögé dobta a kulacsot, de a bohóc ez estétől bukott ember volt. Azóta, ha valamelyik színész vagy énekes megbukik, azt szokták mondani: „Ép olyan, mint Viancolletti fiaskója“, — később: „ez fiaskó.“ S így nyerte e kifejezés jelentőségét.

Történelmi naptár.

Október.

12. **Vasárnap.** E. 19. Miksa pk. vt. — 1549. Várdy Pál esztergomi érsek meghal Pozsonyban. — 1552. Eger hős védelme Dobó István és Micskei István alatt és az egeri nők spártai bátorsága.

13. **Hétfő.** Kálmán vt. Ede k. — 1479. Roppant nagy csata a Kenyérmezőn, a törökök s magyarok között. — 1813. Török József jeles magyar orvostani és természettudományi író születik Alsó-Várad, bors-megyei helységben. — 1823. Az első szállító gőzhajó Bécsből Pestre indul.

14. **Kedd.** Káliszt p. vt. — 1848. Bém a bécsi mozgó sereg és tüzérség főparancsnokának kinevezetik és a város védelmét vezérli.

15. **Szerda.** Terézia sz. — 1848. A magyar képviselőház nagyobb pénzjegyek forgalomba bocsátását engedélyezi.

16. **Csütörtök.** Gál ap. 1615. Forgách Ferencz kir. helytartó, bibornok és áldornagy meghal. — 1818. Balog Péter híres országgyűlési szónok, a vallásszabadság védője meghal.

17. **Péntek.** Hedvig özvegy. — 1803. Deák Ferencz Magyarország Arisztidje, 1848. igazságügyi miniszter, az ujkor egyik legkittünőbb statusférfa és szónoka

születik Söjtör-ön Zalamegyében. — 1819. Széchenyi Antal gróf, főrendi tag az országgyűlésen és neveze tes statusférfa születik Budán.

18. **Szombat.** Lukács ev. — 1847. Kossuth Lajos és Szentkirályi Mór Pestmegye által országgyűlési követeknek választatnak. — 1848. Kisenyedi mészárlás.

Szerkesztői üzenetek.

Szepeshelyi. Valóban nem találunk szavakat szíves jó indulatáért, leghálásabb köszönetünket. **Munkácsi Kálmán.** Köszönjük. — **Mosdósy I.** Köszönjük, szíves üdvözlét, jövőre jönni fog már. — **Tóhelyi.** Ismét kimaradt, jövőre okvetlen jön. Hogy állunk? — **Mátray.** Hálás köszönet, a „Párbeszéd a közös iskoláról“ kitérően sikerült és várva várt cikksorozat fog képezni. — **Perényi.** Köszönjük, szíves gyűjtését örömmel fogadtuk — **Király Kálmán.** Kívánságát örömmel teljesítjük. — **Gerenday és Szászvárosi.** Költeményüket szívesen fogadtuk, szíveskedjenek beszólni hozzánk 2—3 óra közt a szerkesztőségbe. — **Laptársainkat,** kikkel csereviszonyban állunk, kérjük cserepéldányaik rendesebb beküldésére.

Kérelem Lonkay Antal lovag urhoz!

Nem szívesen tesszük e lépést, de az önfentartási ösztön és igazságérzet sugalja tollunkba e kérelmet, melyet *Lonkay* lovag ur a „Magyar Állam“ pénteki számában (azon a napon, a melyen a „Bpesti Hírlap“ udvarlását is fogadhatta) tartalmazó *irodalom* rovatában tőlünk és minden kath. irányu heti laptól kiereszszakolt. A „Katholikus Magyar“ című új hetilapot dícsérve (mivel nála nyomatik és a melyet *részünkről mint kifogástalanul is teletben is tartunk*) nem tudjuk, hogy saját, vagy egyik *semita* munkatársa tapintatlan tollából következő dícsériáda hangzik: „Emlékeztünk arra is, hogy itt (t. i. a „Katholikus Magyar“-nál) senki sem fogja pénzt vesztetni mint azok, kik most beírnak (persze hozzá, mint legelőbb székhez) panaszkodva, hogy *egy bizonyos* (nevét talán nem tudja, vagy nem meri inkább kiírni) galádságánál fogva nálunk meg sem nevezhetők“) kóbor lap, hetilap létére némely hónapban egyetlen egy, rítul összeférezelt számot adott ki, most pedig megszűnt s a rászédett hiszékeny előfizetők elmondhatják „Se pénz, se lap!“ Ilyesmitől a „Magyar Katholikus“-nál nem kell tartani.

Tehát más kath. heti lapnál igen? Csupán a „Katholikus Magyar“-nál nem?

Igazán rá lehet ismerni az eszmét monopolizáló kiadóra, a ki még a szegény heti lapoktól is irigyli a kenyeret.

Ha valaki, úgy mi voltunk azok, kik tiszteletben tartottuk és tartanánk a közös eszméért kardoskodó M. Á.-o, sőt mellette és érdekében fel is szólottunk, és? ... Daczára, hogy vele soha semmiféle üzleti összeköttetésben nem álltunk, vagy ép talán azért, a M. Á. az egyszerű hírnél, akkor, midőn áprilisban megjelentünk, soha egy árva szóra sem méltatta lapunkat, daczára, hogy küldtünk hozzá számot. Pedig hát talán tisztességtünk ellen még ő sem fog kifogást találni?! Oda fordulna *legalásatosabb kérelmünk,* hogy ha *Lonkay lovag ur lovagiasabban* ajánlaná nyomdájából kikértül irodalmi termékeket, azoknak más lapok discreditálása által ne igyekezne reklámot szerezni, különösen akkor, ha másról még említést sem tart érdemesnek tenni, akkor nemcsak a *lovagias,* de legalább a tisztesség követelte eljárást — követné.

Nem szívesen adjuk a nyilvánosság elé e kérelmet, de ezzel tartoztunk önmagunknak, és többi laptársainknak.

Eljárásunkat nem igazoljuk, fogják azt méltányolni azok, kik mindkettőnk ismernek.

Lehetetlen hallgatni, midőn egy hírlap csupa irigységből a „Budapesti Hírlap“, a „Függetlenség“ és minden más bármily párt szinezett napi lapon kívül, egy alig tengődő heti lapocskára is irigykedik, azt agyonhallgatással elnémítani akarja. Ha ellenség, legyen hát nyílt ellenség!

KADOR SÁNDOR.

* Igazán borzasztó lehet? Pedig sok mindenfélét szedtünk.

Volt *szedő inas* a „Magyar Állam“-tól.

SZEDLÁCSKO LAJOS

uri és női lábbeli készítő

Budapest, IV. ker., vámház-körút 14.

Ajánlja lelkiismeretesen
a legjobb anyagból és munkával
csinnal kiállított aránylag olcsó ár-
ban szabott minden szakmájába vágó
munkáit.

Hibás és sérült

lábuaknak, különösen, a legkényelme-
sebb s ezélszerű lábbelivel szolgál.

Vidékről megrendelésre a beküldött viselt
lábbeliek mintájára is fogad el megrendelé-
seket s azokat pontosan végzi.

Helyben levelező lap által tudósítva, a mér-
ték vételt személyesen végzi.

KRISZTA és LEITNER

a budapesti oltáregylet egyedüli szállítói

BUDAPEST, IV. ker., Lipót-utca 13. szám.

Ajánlják bőven felszerelt raktá-
rukat mindennemű

miseruhák,

reverendák, czimádák,

egyházi és egyleti lobogók,

egyházi szövet, damast,

paszománt, rojt, bojt,

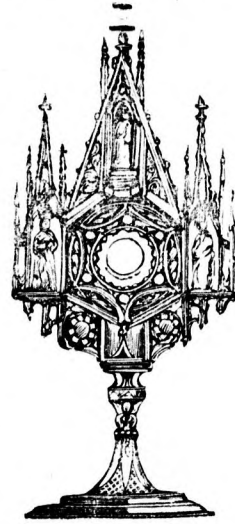
brüsszeli és ezerna egyházi
csipkében.

Egyházi szerek,

helyhek, szentségtartók,

keresztek,

templom-készletek stb.

Arany- és ezüst-

himzések

minden rajz szerint művészileg
készülnek.

Tüzaranyozás vagy ezüstözés

gyári áron

saját gyárainkban

legrövidebb idő alatt készülnek.

G y á r :

Havas-utca 7. sz.

Megrendeléseket szegényebb
egyházközségeknek részletfize-
tés mellett is eszközünk.

Munka alatt van s október első felében megjelenik:

„Garabonczyás Diák Naptára“

az 1885-ik évre.

Száz képpel, ötszörannyi élczzel s jóízű dolgoknak egész özönével.

Szerkeszti és kiadja:

SZÁVAY GYULA.

E naptárból mult évben jelent meg az első évfolyam, ezt két kiadásban, 3000 példányban
elkapkodták. Ez idén a kiadó igyekszik olyan mennyiségben nyomtatni, hogy jusson is, maradjon is.

Nagyobb alakban, dúsabb tartalommal, finom papíron kiállítva igyekszik az idej kiadás nagy-
ságban és értékben egyformán előbbvaló lenni a tavalyinál.

Diszes kiállítására, képek beszerzésére nagy áldozatokat hoz a szerkesztőség, biztván a közönség
mindenkor tapasztalt pártolásában.

Hirdetők figyelmébe!

E naptár, mely már első megjelenésekor oly szerencsés fogadtatásban részesült, ez évben min-
den valószínűség szerint csak nyerhet elterjedtségben. Minden házban megtalálható lesz. Benne a hirde-
téseknek tehát nagyon szerencsés helyök van. Árszabása nagyon jutányos: .

Egy egész oldal (nagy nyolczad) 10 frt, féloldal 5 frt, negyedoldal 3 frt.
Czég hirdetés egész röviden 1 frt.

A naptár ára 50 kr.

Megrendeléseket elfogad, hirdetések felvételét a „Garabonczyás Diák“ szerkesztősége, Győr, Kazinczy-utca
20. sz., vagy Czéh Sándor özvegye könyvnyomdai műintézete.